

O'zbekiston adabiyoti va san'ati

ЎЗБЕКИСТОН АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ

Haftalik gazeta • 1956-yil 4-yanvardan chiqqan boshlagan • www.uzas.uz • 2007-yil, 12-oktabr • № 41 (3921)

УМУМИНСОНИЙ БУРЧ

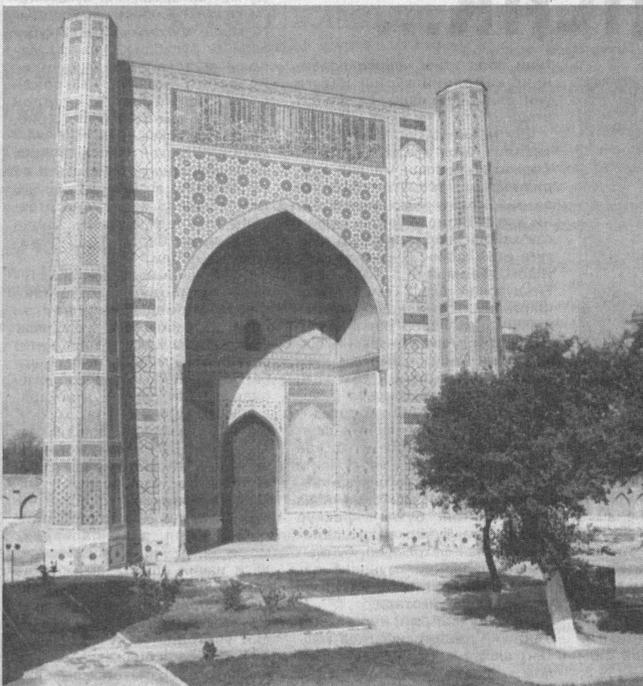
Яна бир неча кундан кейин Тошкентда "ЭКОСАН" халқаро ташкилоти Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Дин ишлари қўмитаси, Ўзбекистон Мусулмонлари идораси ва Тошкент Ислам уни-

верситети билан ҳамкорликда ўтказиб-ган "Ислам маданиятида табиат ва инсон, поклик ва саломатлик масалалари" мавзусидаги халқаро конференция ўз ишини бошлайди.

Президент Ислам Каримов 1991 йил декабрда "Халқ сўзи" газетасига берган интервьюсида Ислам дини орқали "вуқудимизга мусоффолик, дилимизга, иншооллох, поклик кириб келмоқда. Ахлоқ-одоб, маърифат яна хонадонларимиз файзи, одамлар хислатига айланади. Исламнинг ўрни бе-ниҳос бўлмоқда. Биз келгусида дин олдидаги тўсиқларни олиб ташлаймиз" деган эди.

Ушанда баъзи бир қимсалар бу олижаноб ниятнинг амалга ошишига шубҳа билан қарашгани нир эмас. Лекин бугун биз ўша ниятнинг тўла амалга оши-ганига шохид бўлиб турибмиз.

Тошкентга Ислам маданияти-нинг пойтахти деган ном бери-лишининг замонавий омили шундан иборатки, бугунги кун-да пойтахтимиз миллий истиқ-лол шарофати билан Ислам дини маданий-маърифий мар-казларидан бирига айланди. Хозирги кунда Тошкентда Ислам университети, Ислам институту, бир неча мадраса-лар, 116 та жоме масжид фао-лият кўрсатаётгани ҳам шу фик-римизни исботлайди.

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI PREZIDENTINING QARORI RAMAZON HAYITINI NIшонлаш TUGRISIDA

Муборак Рамазон ҳайитининг халқимиз маънавий ҳаёти-даги ўрни ва аҳамиятини эътиборга олиб ҳамда Ўзбеки-стон Республикаси Президентининг "Рўза ҳайитини дам олиш кунини деб эълон қилиш тўғрисида"ги 1992 йил 27 мартдаги ПФ-368-сон Қарорига мувофиқ:

- 2007 йилда Рамазон ҳайитининг биринчи кунини 13 октябрда тўғри келиши ҳақида Ўзбекистон мусулмонлари идораси мурожаатини инобатга олиб, 2007 йил 13 октябр мамлакатимизда Рамазон байрамининг биринчи кунини сифатида кенг нишонлансин.
- Республика "Нуроний", "Маҳалла" жамғармалари, "Қамолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати ва бошқа барча мутасадди идора ва жамоат ташкилотлари Рамазон ҳайитининг жойларда тартибли ва юқори даражада, халқимизнинг миллий қадриятларига мос равишда ўтиши учун тегишли тадбирларни амалга оширсин.
- Ўзбекистон Миллий телерадиокорпорацияси, Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги ва бошқа оммавий ахборот воситаларига Рамазон ҳайитини нишонлаш билан боғлиқ тадбирларни кенг ёритиш тавсия этилсин.

Ўзбекистон Республикаси
Президенти **И.КАРИМОВ**
Тошкент шаҳри,
2007 йил 10 октябр.

ДЎСТЛИК ЧЕГАРА БИЛМАЙДИ

Улуғ маърифатпарвар ёзувчи ва драматург Мухтор Аъезовнинг миллатпарвар, халқчил, янги-янги гоғлар билан йўрилган асарлари билан шаклланиб улғайган, жаҳон театр санъатининг ютуқларини миллий фольклор, миллий удум, урф-одатлар, янги миллий адабиётнинг ютуқлари билан уйғунлаштириб, катта ижодий салоҳиятга эга бўлган Козок академик драма театри ижодий жамоаси бир ҳафта давомида пойтахт санъатсеварларига ўзларининг энг сара, бадиий баркамол спектаклларини тўхфа қилиди.

Мавзу ва жанр нуктаи назардан хилма-хил бўлган, турли йилларда турли режиссёрлар томонидан сахналаштирилиб, академик театрининг репертуаридан муҳим ўрин олган, талабчан, санъатсе-

вар қозок томошабинларининг маънавий мулкига айланган Мухтор Аъезовнинг "Ой ва Чўлпон" мусикали комедияси, драматург И.Сапарбойнинг "Лулилар серенадаси" мюзикали, Ўзбекистон Қаҳрамони Эркин Воҳидовнинг "Олтин девор" (театр уни "Қудалар" деб номлаган) комедияси, сермаҳсул немис драматурги Герхард Гауптманнинг "Ҳаёт шомин" ижтимоий драмалари асосида режиссёрлар — Козогистон халқ артистлари Е.Обаев, А.Раҳимов ва Р.Андриасянлар яратган томошабоп, серзавк, муҳлисларни фикрлашга қорлайдиган сахна асарлари тошкентлик муҳлисларни бефарқ қолдирмади.

МАЛАКА ВА МАҲОРАТ

Бугун оммавий ахборот воситалари олдида таҳририятга ёш иқтидорли кадрларни жалб этиш, улар малакасини ошириш билан боғлиқ муаммо мавзуд. Газета-журналларнинг сафи кун сайин кенгайиб бораётган бир пайтда малакали ва тажрибали кўчаларнинг бўлиниб кетиши, ўринбосарлар тайёрлаш ишидаги сусткашлик бу муаммони анча жиддийлаштириб турибди. Баъзи таҳририятларда профессионал журналистларнинг сони умумий жамоанинг жуда оз қисmini ташкил этади. Шу боис, кейинги пайтларда журналист кадрларни қайта тайёрлаш, уларни маълум бир йўналишлар бўйича махсус дастурлар асосида ўқитиш масаласига алоҳида эътибор берилмоқда. Миллий университетимиз қошида Олий журналистика курсининг ташкил этилиши, Мустақил босма оммавий ахборот воситалари ва ахборот агентликларини қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш фонди ташкил этилган кўлаб семинар машғулотлари, давра суҳбатлари ҳамда таҳририятлар, ахборот агентликлари қошида ташкил этилган махорат мактабларининг қўллаб-қувватланиши бу муаммоларнинг ҳал бўлишига замин яратмоқда.

Дунё шиддат билан ўзгариб, янгила-ниб бораётган бугунги шароитда, нафа-қат журналистикада, шу билан бирга бошқа соҳаларда ҳам кадрлар малакасини ошириш, улар онгини янги билим-лар билан мутасил равишда бойитиб бо-риш муҳим аҳамият касб этади. Иккинчи-дан, агар ёш мутахассис, у қайси соҳага дахлдор бўлмасин, аввал бошдан пишиқ-пухта тайёрланган бўлса, унинг ўзи за-рур янги манбаларни мустақил равиш-да ўзлаштириб, малакасини ҳар томон-лама ошириб боради. Бордию у бун, ма-лакисиз тайёрланган бўлса-чи? Бундай ҳолда муаммо қандай ҳал этилади, ёш ўринбосарларнинг махоратини ошириш билан ҳам қандай шуғулланиши керак?

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат ва жаҳият қури-лиши Академияси ректори Қ.Назаров, академия профессори Н.Абдуазизова, жамғарма директори Ж.Ҳақимов, Миллий университет журналистика факулте-ти декани Қ.Эрназаров, Жаҳон тилла-ри университети журналистика факулте-ти кафедра мудири Ф.Мўминов, "Ўзбекистон адабиёти ва санъати" газе-таси бош муҳаррири А.Мелибоев, та-ниқли публицист И.Норматов, "Жаҳият" газетаси бош муҳаррири С.Раунов ва бошқалар ўз сўзлариди ана шу саво-лларга тегишли жавоб бердилар. Қизғин баҳс ва мунозарага айланган кўнган бу муҳим тадбирда журналистика факулте-тига қабул пайтида талабалikka ном-зодларнинг ижодий-бадиий тафаккури-

УЛУҒ АЙЁМ МУБОРАК!

Жаннатмақом юртимизга мубо-рак айём — Рамазон ҳайити таш-риф буюрмоқда. Аллоҳ таоло ри-зоси учун бир ой рўза тутиб, му-сулмонлик фарзлари, қомиллик ибодатларини адо этган бирод-арларимиз кутлуғ байрамни қўнғилларида беадад шукроналик ила қутиб олмақдалар.

Моҳи Рамазонни юрт тинчли-ги ва ободлиги йўлидаги хайру саховатлар, эзгу амалларига ба-роқот ва ҳидоятлар тилаб ўтказ-ган юртдошларимиз инсонларвар-лик, эзгулик қадрини янада сар-баланд этдилар.

Аллоҳ таолога қурбатни ният қилган барча биродарларимиз учун бу ой руҳий покликни айё-ми бўлди. Эзгулик улуғланди, ўзаро иззат-ҳурмат, меҳмоннаво-злик, камтарлик, болажонлик, меҳр-муруват ва раҳм-шафқатдек халқимизнинг азалий анъана ва урф-одатлари, гўзал фазилатла-рига бардавомлик бағишланди. Нон ва нон каби азиз нёматла-римизни эъзозлаш, сув ва ҳавонинг тозаллигини асраш, тўжам-корлик маданиятини ёйишда ҳам аждодларимиз шақлантирган ва қамолга етказган улуғ эътиқод-

КҲЗ

Йил ичра ўзбекининг кузи бошқача, Сезар замин, осмон, ой, қуёшгача, Тўйхонага ўхшаб қолар шийонлар, Келавер бир-бир кекса ёшгача. Ахир ифтихори, ишқи далада, Худо сочиб қўйган ризқи далада.

Шоёрнинг лаҳза

Эгатлар бошидан бойларан этак, Барнолар белдан айланар этак, Боболардан қолган мерос юмуш бу, Мисқол мисқоллардан тоғ йон этмак. Йиши қаттиқ, гарчи момиқ пахтажон, Шундан тиллоларга лойиқ пахтажон.

Муносабат

Вақти келса, бир майини қирқ бўлиб ёган, энг сунги бурда нонини ҳам бир-бири билан баҳам қўриб ўрганган халқимиз оғир-вазминлик билан ана шу синов ва машаққатлардан беталофат, эсон-омон ўтиб, бугунги дориломон кунларга етиб келди. Йўлбошимизнинг "Юртда тинчлик, ҳамжихатлик бўлса, меҳнат билан ҳамма нарсасга эришиш мумкин", деган гап-лари ҳаётда ўз исботини топди: ғалла, газ ва нефт, энергетика соҳаларида ўз аҳтиёжларимизни таъминлабгина қолмай, бу маҳсулотларни қўшни давлатларга экспорт қилишга ҳам ўтди. Пахта, олтин, ўзинида ишлаб чиқарилаётган қўрак, қулай ва тежамли аўтомобиллар мамлакатимизнинг валюта захирасини мустақамлашга хиз-мат қилмоқда.

Термилиб яйраб кўз — ҳайрат шундадир, Бирми, ўрни, ё юз — ғайрат шундадир, Офтоб ювощ тортган, нурулар мулойим, Ҳамма тенг деҳқон тус — суръат шундадир. Чаноқларда тўлган ойда пахта бу, Иззат топган саҳий бойдай пахта бу.

Кун ганимат шонқин пахта терарлар, Хирмон ўсган сари кўкрак керарлар, Энг зўр мусаввирдай ўзбекининг кузи Ватан сувратини чизиб берарлар. Пахтаси ғазнадур — қўнгли тўқ ўзбек, Обрўдор, ҳеч қимдан қами йўқ ўзбек.

Замира РЎЗИЕВА

янада кўпроқ эътибор бериш, мил-лий матбуотимизда аввал бошдан бор бўлган отоз-шогирд анъаналарини қайта жонлантириш, матбуотда узок йил-лардан бери самарали фаолият олиб бо-раётган тажрибали устозларнинг махор-ат мактабларини кенг маънода йўлга қўйиш ва улар фаолиятини қўллаб-қув-ватлаш кадрлар муаммоси ечимини то-пишда катта аҳамиятга эга эканлиги яқ-диллик билан эътироф этилди.

Таъкидлаб ўтиш жоизки, "Ўзбекистон адабиёти ва санъати" ҳафталиги таҳри-риятда, мана бир неча йилдирки, бўла-жак ёш журналистларнинг "Маҳорат мактаби" фаолият олиб бормоқда. Ҳуқуқ давомида мактаб тингловчилари газета материалларини нашрга тайёрлаш, таҳ-рир қилиш ва саҳифалаш жараёнида бевосита иштирок этадилар, ўқув режа-сига кўра махсус саҳифа тайёрлайди-лар. Машғулотлар якунида эса мактаб тингловчиларининг энг яхши мақола-ри тўплам ҳолида нашр этилади. Нати-жада бўлажак журналистларнинг назарий билимлари амалий қўникмалар билан мустаҳкамланади. Мазкур макта-бни битириб чиққан кўлаб ёшлар бу-гун оммавий ахборот воситаларида му-ваффақиятли фаолият юритмоқдалар. Фонд гранти асосида бундай мактаблар бошқа газета ва журналлар, ахборот агентликлари қошида ҳам ташкил этил-гани ҳар жиҳатдан эътиборга молиқдир.

Биеннале ўрин ўзбекистонлик, иккин-чи ўрин поляклар, учинчи ўрин швец-ларлик ижодкорларга насиб этган бўлса, кўрғазманинг бош соврини — Гран-при-га япониялик расом Хиранори Мурай муносиб топилди. Хиранори Мураининг кўрғазмага қўйилган асари мавзусининг долзарблиги ва бетакорр услуби билан томошабинларни хайратта солди.

Ўз ахборотимиз

Биеннале якунида

Давоми иккинчи бетда.

ни юртдошларимиз катта қизиқиш билан кузатиб келадилар. Аввалги кўрғаз-мада расом томонидан яратилган "Сар-доба" асари санъатсеварлар, мутахас-сислар томонидан эътироф этилганди. Бу йилги кўрғазмада расом кундалик, сеvimли егулигимиз — нон билан ажойиб композиция яратган.

Биенналенинг ўтказилишини ҳамшиша қувонч билан кутамиз, — дей-ди Файзулла Ахмадалиев. — Кўрғазма-да иходкор дўстларимизнинг турли санъат асарлари билан яқиндан тани-шамиз. Санъат олимпиадида янгиликлар-да хабардор бўламиз. Кўрғазма нафа-қат расомларга, балки томошабинлар-га ҳам жуда катта маънавий озиқ, завқ бахш этади.

Она сайёра — кўпқиррама

УМУМИНСОНИЙ БУРЧ

Боши биринчи бетда.

Аллоҳ таоло оламни дақиқ ва бир-бирига ўзаро боғлиқ қилиб яратиб, ундаги мавжудотларнинг ҳусусиятлари, сифатлари, таркиблари, синфлари ва адаларини...

кентни тириклик суви билан таъминлаб келаётган Бўзув канални иرمгои бўлиши Кайкобўсуни...

майида қабул қилинган "Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси фаолиятини қўллаб-қувватлаш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Фармони...

Боши биринчи бетда.

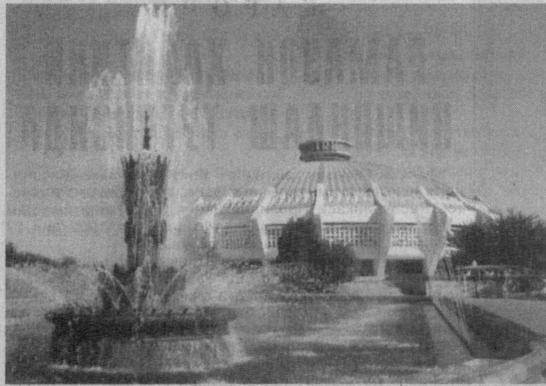
Иқтисодий тармоқнинг етакчи ва муҳим тармоғи бўлган қишлоқ хўжалиги ривожига алоҳида эътибор берилиб, фермерлик ҳаракати кенг йўл очилди, ернинг ўз ҳақиқий эгасини топиши, бог-роғлар, чорвачилик фермалари, бошқа қишлоқ хўжалиги субъектларининг хусусийлаштирилиши натижасида қишлоқда янги мулкдорлар шаклланди...

ларида, халқаро фан олимпиадалари, спорт ва санъат анжуманларида иштирок этаётган, совринли ўринлари эгаллаётган ёш иқтидор соҳиблари сони йилдан-йилга ошиб бораётганида ҳам кўриш мумкин.

Шундай экан, ризқ-рўзимиз тинчлик билан қўйилган ҳаётимиз, ота-боболаримиз умудларига аман қилиб, унинг увогини ҳам увол қилмасликка интилишимиз лозим. Дунёда нима ёмон — тўқлиққа шўхлик ёмон. Айниқса, турли маросим, тўй-ҳашамларни ўтказишда исрофгарчиликка йўл қўймайлик даркор.

Инсон ҳаётда фақат қорин дарди билан яшайди. Балки эзгу интилиш, улуг оруз-мақсадлар одамнинг умр йўлини ёрилади. Ўз турмушини тўқис қилиш, уйи, маҳалласи, қишлоқ...

ҲАМЖИХАТ БЎЛСАК...

ишлар, пойтахтимиздаги Ўзбекистон Давлат консерваторияси, Тасвирий санъат галереяси каби маданият ва маърифат ўчоқлари қурилиши натижасида юртимиз қиёфаси тубдан ўзгарди, ўзгаллашди. Ҳозирги кунда Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Давлат кутубхонаси учун барча талабларга жавоб берадиган махсус бино қуриш борасида тайёргарлик ишлари олиб бориладигани барчамизни қувонтиради. Нафақат пойтахтимиз ва вилоят марказлари, чекка-чекка туман, қишлоқ ва овулларда ҳам замонавий мактаб, лицей ва коллежлар, маданият ва спорт мажмуалари қурилиб, ёшларимиз учун билим олиш, касб-хунар эгаллаш, ўз қобилият ва истеъдодини рўбга чикариш имкониятлари яратилди.

чимизга бўлган ишончимизни янада оширди. Бугун ўз донимиз, ўз нонимиз бор. Ҳозирги вақтда мамлакатимизда йилга ўртача олти миллион тонна галла етиштирилмоқда. Қуйидаги рақамларга эътибор беринг: 1970 йилда Ўзбекистонда аҳоли жон бошига 31,9 килограмм дон етиштирилган. Бу кўрсаткич 1989 йилда — 31,5, 1995 йилда — 139,8, жорий йилда эса 232,8 килограмми ташкил этган. Бу шуру давридаги нисбатан деярли 8 баравар кўп демакдир.

Хеч кимга сир эмас, кейинги вақтларда дунёнинг турли мамлакатларида рўй берган табибий оқдатлар, сув тошқини, қурғоқчилик боис жаҳон миқёсида бугунги дунёнинг қўтарилиши қузатилмоқда. Масалан, АҚШда бугунги нархи йил бошидаги нисбатан 54,4, Европа Иттифоқи давлатларида 64,3 фоизга ўсди. Ҳозирги глобаллашув замонида бу хол бошқа минтақа ва давлатлар бозорларида ҳам таъсир қилмасдан қолмайди, албатта.

гани обод этиш, фарзандларининг камолини кўриш истаги уни олижаноб ишларга даъват этади. Шу маънода, юртимизда истиқлол йилларида тарихий ҳақиқатни тиклаш, миллий қадриятларимизни ҳаётга қайтариш ва ривожлантириш, маънавиятнинг юксалтириш йўлида қилинган хайрли ишларни санаб адоғига етиш қийин. Имом Бухорий, Имом Термизий, Абдуҳолиқ Фихрувий, Амир Темур, Аҳмад Фароний, Бурхониддин Марғиний, Хожа Ахрор Валий, Мирзо Улуғбек, Алишер Навоий, Заҳриддин Бобур каби улуг сиймолар, Самарқанд, Бухоро, Хива, Қарши, Шаҳрисабз, Марғилон каби қадимий шаҳарларимизнинг қўлтуғ саналари нишонлангани муносабати билан амалга оширилган кенг қўламли қурилиш, реконструкция ва таъмирлаш ишлари ҳар биримизда халқимизнинг буюк тафаккур қудрати ва бунёдкорлик салоҳияти билан фахрланш, бу олижаноб ишларнинг муносиб давомчилари бўлишига интилиш туйғуларини уйғотади.

Ана шу хайрли ишларнинг мантйқий давоми сифатида Тошкент шаҳрининг 2007 йилда ислом маданияти пойтахти, деб эълон қилиниши муносабати билан биргина Ҳастимом мажмуасида амалга оширилган қурилиш ва ободончилик ишлари нафақат ватандошларимиз, балки қўлбал ҳорижий давлатлардан келган сайёҳларни, дин намоёндаларини ҳам хайратга солмоқда. Шу ўринда юртимизга турли тўхташ тошларини отаётгани, Ўзбекистонда инсон ҳуқуқлари ҳурмат қилинаёпти, диндорлар сиқуга олинаяпти, дея аюҳонхон солаётган айрим қабих ниятли қиссаларга қара- та, Соҳибқирон Амир Темур бобомизнинг машҳур сўзларига ҳамоҳанг қилиб, кимки бизнинг...

Иўлобощимиз сиёсий, ижтимоий-иқтисодий ҳаётимизни ислоҳ қилишга киришилган дастлабки йилларда, аҳолининг таъминотини йўлга қўйиш, иқтисодий ўнгилаш — булар, албатта, долзарб масалалар, лекин одамларнинг онгини, дунёқарошнни ўзгартириш гоят муҳим, мураккаб вазифадир, дея таъкидлаган эди. Бугун мамлакатимизда жорий этилаётган иқтисодий ислохотлар, ўзлгимизни англаш, тарихимизни холис ва чуқур ўрганиш, муқаддас динимизнинг асл, инсонпарварлик моҳиятини очиб бериш борасида изчил ишлар натижасида юрдошларимизнинг маънавияти юксалди, меҳнатга, мулкка муносабати, онгу тафаккури тубдан ўзгарди, ўз куч ва имкониятларига, келажакка бўлган ишончи тобора мустаҳкамланиб бормоқда.

Тошкент. Оқшом. Кўм-кўк либосга бурканган, фаворалар камалакранг жилло таратаётган Мустиқиллик майдонида фарзандларини етаклаб, сайр қилиб юрган одамларнинг бахтирлик, хотиржамлик, шукроналик, ўз Ватани билан фахрланиш туйғулари асб этиб турган чеҳраларидан юртимизда амалга оширилаётган буюк ўзгариш ва янгиликларнинг ёрқин ифодасини кўргандек бўламан...

Аҳмад ТОШХҲАЕВ, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган журналист

Ўзбекистонни қўли гул хунармандлар мамлақати, десак англишмаймиз. Нақошлик, қуллоқчилик, зардўзлик, ўймакорлик сингари халқ амалий санъати турлари юртимизда қадим замонлардан ривожланиб келган. Ўзбек хунармандлари ясаган буюмлар азалдан чет ўлкаларда жуда қадрланган. Чунки улар ясаган буюмларини ҳақиқий санъат асарлари даражасига қўтари оланган. Афсуски, собиқ иттифок даврида авлоддан авлодга ўтиб келган бу ноёб санъат намуналари, моҳир усталарнинг билан тарихий қўлгана унутилди. Бугунга келиб халқимизнинг миллий бойлиги — амалий санъатимиз айналарига қайта тикланмоқда. Деярли ҳар йили Истиқлол байрами арафасида юртимизда бири-биридан кўркам, замонавий иншоотлар қурилиб фойдаланишга топширилмоқда. Айниқса, пойтахтимиз Тошкент сўнгги беш-олти йил...

ичида таниб бўлмас даражада ўзгариб кетди. Шаҳримизда иморатлар билан бир қаторда миллий меъморчиликимиз айналарига асосида қўлбал бинолар қад кўтарди, бог ва сайгоҳлар барпо этилди.

ХАЛҚ АМАЛИЙ САНЪАТИ — МИЛЛИЙ БОЙЛИГИМИЗ

Буюк шоир ва мутафаккир Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Миллий боғи ҳам мустиқиллик йилларида бунёд этилган пойтахтимиздаги энг кўркам масканлардан биридир. Кўл ёқасида жойлашган бу ораста сайгоҳда яқинда Ўзбекистон халқ ёзувчиси, забардаст адиб Абдулла Қаҳҳор хайкали ўрнатилди. Боғнинг энг кўркам жойида миллий меъморлик услубида қурилган, устунлари тақрирланмас нақшлар билан безатилган Маданият ва санъат кўرғазмаси биноси жойлашган. Бу ерда ҳар йили санъат иқлосмандларига ўзбек ва чет эллик рассомлар, ҳайкалтарошлар ва халқ амалий санъати усталарининг асарлари намойиш этилади. 2007 йили Мустиқиллик йилининг ўн олти йиллиги тантаналари баробарида қадимий шаҳарларимиз Самарқанднинг 2750 йиллиги ва Марғилоннинг 2000 йиллиги ҳам кенг нишонланди. Айни кунларда Маданият ва санъат кўрғазмасида намойиш этилаётган галерея ана шу қўлтуғ саналарга бағишланган.

нига гувоҳ бўласиз. Одий ёғочдан шундай мўъжаз қошина барпо этган хунарманднинг маҳоратига қойил қоласиз. Фарғоналик уста Маъсуджон Мадалиев ясаган буюмларни томоша қилиб, бежирим нақшларни нафақат ёғочга, балки мисга юксак дид билан муҳрлаш мумкинлигига гувоҳ бўласиз. Устанинг ишидан ясаган чилмидон, қумғон, лаган ва бошқа идишлари ўзига хос композицион хосил қилади.

Кўрғазмада қўлда тикилган миллий либосларимиз намуналари ҳам намойиш этилмоқда. Ўзбек миллий либослари азалдан ранг-баранглиги, бежиримлиги, сифати билан ажралиб туради. Экспозициялардаги шойи чоплар, ипақдан тикилган дўпчилар, адрас қўйлақлар кишининг кўзини уйнатади. Халқимиз миллий либос тикишида қадимдан рангларнинг ёрқинлиги ва ўйғунлигига катта аҳамият берган. Чеварларимиз либосларини табиғатдаги барча ёрқин ранглар билан безатишга уринганлар. Кўрғазмага қўйилган либосларда камаланинг барча рангини топши мумкин.

Каштачилик ўзбек аёлларининг қадимий хунарларидан ҳисобланади. Ўзига хос айналарга эга бу амалий санъат тури ҳар бир вилоятда турли услубларда, йўналишларда ривож топган. Бугунги кунда ҳам туман ва қишлоқларда кашта тикишни билмайдиган аёлни топши қийин. Қизларимиз ёшлагандон бу хунарга ўргатилади. Келинлар сепада каммида уч-тўртта каштачилик намуналари бўлади. Кашта тикиш кўп вақтни оладиган, мураккаб хунар. Маюга рангли ипақ ипалардан бежирим нақшлар солиш чевардан катта маҳорат ва кунтини талаб қилади. Қўлда тикилган каштачилик намуналари худди қоғозга чизилган тақрирланмас расмдек кишига...

эстетик завқ беради. Бугунги кунда аёлларимиз тиккан сўзаналар чет эл галерейларидан ҳам ўрин олмоқда. Маданият ва санъат кўрғазмасида томошабинлар эътиборига турли ранг ва услубларда яратилган бири-биридан чиройли сўзаналар ҳавола этилган. Хунарманд Алишер Назировнинг қуллоқчилик буюмлари композициясида йигирмадан ортиқ буюмлар бор. Бежирим нақшлар билан безатилган турли-туман шакл ва сизимдаги қўза, лаган, коса ва товуқларни томоша қилиб, ўй-ўзгөр буюминини санъат асарига олиб чиққан риштонлик қуллоқ маҳоратига қойил қоласиз.

Камолиддин Бехзоддек улуг мусаввир ижод қилган миниатюра санъати бугунги кунда ҳам ўз давомчилигига эга. Кўрғазмага қўйилган лақли миниатюра қўлчаларида бу миллий санъатимиз жо-зибали тарзда асб эттирилган. Четлари ранг-баранг нақшлар билан безатилган қўлчалар қўлқонга мумтоз шoirларимиз дostonларидаги воқеалар манзараси тасвирланган. Қўлчаларга диққат билан рамз солсангиз бир-бирига ўхшаш иккита наққ ёки расмини кўрмайсиз, барча бекак ва манзаралар бетакдор.

Насиба Аҳмедалиева нинг темурийлар, даври либосларидаги миллий қўйи-чоклар ва самарқандлик усталар томонидан лойдан ясалган пластик ҳайкалчалар санъат иқлосмандларини темурийлар даврига хаёлан сайхат қилишга ундайди. Кўз олдимида қўл-яроғ таққан аскарлар ва ўзбек миллий либосларидаги маликалар гавдаланади... Маданият ва санъат кўрғазмаси директори Юлдузжон Ермухамедова биз билан сўхбатда галереяга қўйилган санъат асарлари ва кўрғазманинг келажакдаги режалари ҳақида шундай деди:

Алишер ОТАБОЕВ

“БИР СЎЗ ИЛА...”

Шилимиз — диллимиз

Ҳар йили "Тил байрами"га яқин матбуотда, ташкилот ва муассасаларда, олий ўқув юртилари ва мактабларда тилшунос олимлар, талабалар, одий фўқаролар фаол қатнашадилар. Маълумки тил, оғзак нутқ ўз конаун-қонидаси билан тараққий этади. Узок чўлда ашайдиган чўпон: "Мен бу гапдан сапсем бе-хабарман" деса, саксонга кирган кампир "Кизим, сувени полна қилиб кўйгин", дейди. Ўзимиз ҳам бировни қўриб қолсам: "Қак раз сиэни гапириб турувдигин", дей- миз. Транспортда юрадиган ўйловчиларнинг етти ёшдан ет- миш ёшигача "Нариги астанова- қада тушасизми?" деб сўрайди. "Бекайда тушасизми?" деган жум- лани ҳозирча ҳеч кимдан эшит- мадик. Янги атамага қўникиш қийин кечади. Халқ ўзи керак- сиз сўзларни истеъмолдан тез чиқариб ташлайди.

нафосатини сақлаб қолишга са- фарбар этилганларни асосан уч тоифа ташкил этади: маорифчи- лар, маданиятчилар, матбуотчи- лар. Таассуфки, мана шу учлик айни пайтда тилимизнинг бузи- лишига ҳам "муносиб" ҳисса қўшишмоқда. Врачнинг хатосини ке- чириб бўлмаганидек, тил хусу- сида ҳамма ўрнак оладиган киши- ларнинг хатосини ҳам кечириб бўл- майди. Фарзандларимиз ўқитувчи-муаллимлар, сахнада, экранда гапирётган маданият- санъат вакиллари, матбуот ходим- ларидан ўрнак олади — "булар нотўғри гапирмайди, хато ёзмай- ди", деб ишонади. Ваҳоланки, улар орасида лотин ҳарфларида "Хато"ни "Нато" деб ўқийдиган- лар ҳам бор.

газета ва журналларда "афзал" билан "абзал", "куй" билан "қуй", "оҳан" билан "оханг", "машок" билан "машоқ", "арғувоқ" билан "арғумон", "шоҳ" билан "шоҳ" ва бошқа сўзлар, тиниш белгилари- ни фарқлай олмастик тавшнш тугдиради. Беш-ўнта китоб чиқа- ри улугран айрим қаламкашлар- нинг тахририятга келиб: "Ҳа, энди, "точка-вергули"ни ўзинлар қўйиб олаверасизлар", дейишга- нига қуясиз.

Бир дўстимиз "Ижодлар қандай?" деса, "Машраб ҳақида роман ёзаяпман, хомий топсам бўлди" деди. Мен унга: "Туркий, арабий, форсий тилларни, Вата- нимиз тарихини, динимиз моҳия- тини яхши билмасангиз Машраб ҳақида ёзмай" дедим ва хазило- муз қўшиб қўйдим: "Тем боле, тоат-ибодат қилмасангиз".

— Бунақа ёзувчи хали дунёга келгани йўқ, — дедю хажли чи- қиб жунаворди.

Тилимизнинг маъкеи, маъри- фати, маданияти учун кураш ҳар биримизнинг муқаддас бурчимиз бўлиши керак!

Абдуғани АБДУВАЛИЕВ

ОЛИЙҲИММАТ ИНСОНЛАР

Халқимизда "Бол — ширин, болдан бола ширин" деган доно нақл мавжуд. Инсон ҳаётининг мазмуни, авлоднинг давомчиси бола ҳисобланади. Ўзбек халқи ҳар доим фарзандла- рига меҳр-мухаббат билан муносабатда бўлган.

Президентимиз томони- дан 2007 йилнинг "Ижтимоий химоя йили" деб эълон қилиниши муносаба-...

Ана шундай тадбирлардан бири яқин- да бизнинг мактаб-интернатда ҳам бўлиб ўтди. Болажонларга Самарқанд- да ишлаб чиқарилган "Изуси" автобуси топширилди. Бу маросим катта тантан- ага айланиб кетди. Шунингдек, Наман- ган вилояти қасаба уюшма- лари кенгаши томонидан тарбияланувчилар учун қилим-кечаклар ва кўп бо- лали оилалар учун махсус совғалар, Тўрақўрғон туман тавлим ва фар ҳодимлари қасаба уюшмаси кенгаши томонидан эса рангли теле- визор ҳадя этилди.

Олийҳиммат инсонлардан яна бири — Наманган шаҳ- рида яшовчи хусусий тад- биркор Илҳомжон Риза- лиев ҳам ўқсик кўнглилар- ни шод қилиш мақсадида ўз ҳисобидан "HAIRUN" ру- смли телевизор совға қилди.

Бундан олижанобликлардан кўнгли- лари қувонгга тўлган болажонлар ҳим- матингизга балли, меҳрибонлар! дей- шишмоқда.

Нурмухаммад АБДУРАХИМОВ, Тўрақўрғон туманидаги 48-махсус- мактаб-интернат директори

Тошпўлат АХМАД

МУХАББАТ

Билмадим, қай аср сахарни эди, Ёш эдинг, кўзингда порларди хайрат...

Зероким, муҳаббат — неваранг эрур, Шўху шан эваранг, чеваранг эрур...

Борлигинг бугудай сачинг зарралаб, Кўзингда яшнади шуъларди хайрат...

Қанотим, қувватим, жоним — муҳаббат!

Зероким муҳаббат — бунёднинг эди, Ўғинг у, қизинг у — зурединг эди...

МАЙСА ЮЗИДА ШАБНАМ

Дунёдай оқарди сочинг-соқолинг, Ҳамонки кўзингда порларди хайрат...

Агар билсанг, севгимнинг Тори сенга бойланган...

Биламан, кўрсанг мени Нигоҳинг ерни ўпар...

ЛАБИ ҲОВУЗ

Шаршарадай кокилларнинг тақминг ўшиб, Бир париваш аста кезар Лаби Ҳовузин...

Лаби Ҳовуз, Лаби Ҳовуз, жон Лаби Ҳовуз, Киприкларинг бўлоини ва қабоини кўз...

У бамисли бўлб эрур — тилида баҳор, Гул баргидай лабларидан таралар наво...

Лаби Ҳовуз, Лаби Ҳовуз, жон Лаби Ҳовуз, Қалбинг булай, лабинг булай...

ПУЛИ ОШИҚОН

Ёшликда... гулларни бағримга босиб, Ошиқиб елардим ёниб сен томон...

Бутун ўзгаларга ўтибди кўчиб, Уша талпинишу ўша ҳаяжон...

Қанча йингит-қизни қузатган кўзинг, Бирин бағри бутун, бириники қон...

Ошиқ келар бўлса, наво бўласан, Мияшуккага эса сафобахши жон...

Сенсан севишганлар куйи, газали, Мехру оқибатини куйловчи достон...

КЎРСАТ ЖАМОЛИНГ

Бошингни урма гамхоналарга, Ўшаб юрмагин хайронларга...

Куттай чок дилим сендин табобат, Куттай пок дилим сендин ҳарорат...

Меҳрингга зорман, фаҳм айламайсан, Кўнглимни очсам, жам айламайсан...

Қанча ошиқлар ўтди замондин, Бўлиб жудолар ёри жонондин...

"Пули ошиқон — Ошиқлар кўприги, Бухорода шундай кўприк бор."

Фаҳридин ХАЙИТ

ҲАЁТИ ЙўЛЛАРИДА ЙўЛДОШИ ЛАТИФ

ВАТАН ДЕГАНИ Осмон, ойу юлдуз кўёш ҳам керак, Зарураги бордир тоғу тошгача...

Заҳ ўтиб нураган девор пинжади Қордан омон қолиб мунғайр тандир...

Болалигим менинг асос тупроқча, Оёғим шилинган тошга урилиб...

Ота улғу зотдир, суяқдир надар, Эл дом шонлар оқилларига...

Ким қандай анлайди, қандай тушунар, Тупроқ ифориға тўла тонларим...

САРАТОНДА

Қорачиларига чўғ босар офтоб, Айвонда беҳадик мудрайди қумри...

Даракда чўғурчўқ қилар хархаша, Учқоғнинг бошида чумчўқ галаси...

Томнинг бикинида овора момон, Тонгиз бўлидига кўрар таратдуд...

Қулоқча чалинар девор ортидан Туларни ҳам бедор қилар қулуғи...

Салқин гуша излар оловди фурсат, Килдир чеккан бўлса ёз озоридан...

АЁЛ

Нозик табб, бир ширин жилвонда — дунё, Сен эксанг тошда ҳам гул битар, Аёл...

акс этган. Бу хайрли ишни Ўзбекистон халқ шоири, марҳум Чарҳий домла...

қодирий бобомиз ўзининг энг сеvimли қаҳрамонларидан бирини айтан...

Халқ кўнглидан жой олган миллий руҳ ва қадриятларимизни тарғиб этиб кел...

Водийнинг турли қишлоқларидан студияга келатган халқаро "Кўзгу", "Марғилон чинорлари" каби кўрсату...

таширига ҳам қатта умид боғлаймиз. Бу — қалам аҳлини ўз ўқувчиларига, кит...

Халқ кўнглидан жой олган миллий руҳ ва қадриятларимизни тарғиб этиб кел...

таширига ҳам қатта умид боғлаймиз. Бу — қалам аҳлини ўз ўқувчиларига, кит...

Халқ кўнглидан жой олган миллий руҳ ва қадриятларимизни тарғиб этиб кел...

Тўлагу шу сўз келса, айтса бўлади, Унинг жасорати ёв йўлига банд...

Суяқлар тўшдишим, дилдошим менинг, Кел, тиргим айлайлик бошимиз энг...

Ҳаёт йўлларида йўлдоши латиф, Рафқам, азиман, бунёдкорим...

У — шаҳди шиддати, ифтиати азиз, У — қадди камолти хушрўй гул мисол...

МУРОЖААТ

Кўнчиб бораверар юракда ҳадик, Қалб бир ҳавотирни туйётгандай...

Оғир тиш олади кўксимда юрак, Дил ёрар на баҳор насимларига...

Қуй-а, шонанам сен деб юраман, Менга ҳади этган ҳаёт топини...

Туманлар ичида бир мавҳум шарпа, Зериктириб қўйди томчалар саси...

Қуй-а, шонанам сен деб юраман, Менга ҳади этган ҳаёт топини...

Туманлар ичида бир мавҳум шарпа, Зериктириб қўйди томчалар саси...

Қуй-а, шонанам сен деб юраман, Менга ҳади этган ҳаёт топини...

Қуй-а, шонанам сен деб юраман, Менга ҳади этган ҳаёт топини...

Қуй-а, шонанам сен деб юраман, Менга ҳади этган ҳаёт топини...

Қуй-а, шонанам сен деб юраман, Менга ҳади этган ҳаёт топини...

Қуй-а, шонанам сен деб юраман, Менга ҳади этган ҳаёт топини...

Қуй-а, шонанам сен деб юраман, Менга ҳади этган ҳаёт топини...

Қуй-а, шонанам сен деб юраман, Менга ҳади этган ҳаёт топини...

Қуй-а, шонанам сен деб юраман, Менга ҳади этган ҳаёт топини...

Қуй-а, шонанам сен деб юраман, Менга ҳади этган ҳаёт топини...

Қуй-а, шонанам сен деб юраман, Менга ҳади этган ҳаёт топини...

Қуй-а, шонанам сен деб юраман, Менга ҳади этган ҳаёт топини...

Қуй-а, шонанам сен деб юраман, Менга ҳади этган ҳаёт топини...

Қуй-а, шонанам сен деб юраман, Менга ҳади этган ҳаёт топини...

Ўзбекистон халқ шоири, марҳум Йўлдош Сулаймон ҳар гал Марғилонга ташриф буюрганида "Бу шаҳарга таҳоратсиз кириб бўлмайди"...

— Марғилон азалдан ислом маданияти, инсон шахсини баркамолликка етказадиган маънавиятни улғай...

— Марғилоннинг ўзига хос маънавий муҳити мана шундай қўтуғ заминда камол топган қандадан-қанда ориф зотларнинг барокотлари ва хидоятлари шарофати билан шаклланган...

— Марғилонда яшаб ижод этган Жаҳон отин Увайсий, йирик мутасаввуф шоир Ҳўжахон Рўжий Марғилоний, ўзидан ўн икки минг шўрий мисра қолдирган...

— Марғилонда яшаб ижод этган Жаҳон отин Увайсий, йирик мутасаввуф шоир Ҳўжахон Рўжий Марғилоний, ўзидан ўн икки минг шўрий мисра қолдирган...

— Марғилонда яшаб ижод этган Жаҳон отин Увайсий, йирик мутасаввуф шоир Ҳўжахон Рўжий Марғилоний, ўзидан ўн икки минг шўрий мисра қолдирган...

— Марғилонда яшаб ижод этган Жаҳон отин Увайсий, йирик мутасаввуф шоир Ҳўжахон Рўжий Марғилоний, ўзидан ўн икки минг шўрий мисра қолдирган...

— Марғилонда яшаб ижод этган Жаҳон отин Увайсий, йирик мутасаввуф шоир Ҳўжахон Рўжий Марғилоний, ўзидан ўн икки минг шўрий мисра қолдирган...

— Марғилонда яшаб ижод этган Жаҳон отин Увайсий, йирик мутасаввуф шоир Ҳўжахон Рўжий Марғилоний, ўзидан ўн икки минг шўрий мисра қолдирган...

нимоиздан сўнгина, "Энди ўғлим, отга минсақ бўлади, қани келингчи", деб мени Қўқонга олиб кетган эди...

— Марғилоннинг ўзига хос маънавий муҳити мана шундай қўтуғ заминда камол топган қандадан-қанда ориф зотларнинг барокотлари ва хидоятлари шарофати билан шаклланган...

— Марғилонда яшаб ижод этган Жаҳон отин Увайсий, йирик мутасаввуф шоир Ҳўжахон Рўжий Марғилоний, ўзидан ўн икки минг шўрий мисра қолдирган...

— Марғилонда яшаб ижод этган Жаҳон отин Увайсий, йирик мутасаввуф шоир Ҳўжахон Рўжий Марғилоний, ўзидан ўн икки минг шўрий мисра қолдирган...

— Марғилонда яшаб ижод этган Жаҳон отин Увайсий, йирик мутасаввуф шоир Ҳўжахон Рўжий Марғилоний, ўзидан ўн икки минг шўрий мисра қолдирган...

— Марғилонда яшаб ижод этган Жаҳон отин Увайсий, йирик мутасаввуф шоир Ҳўжахон Рўжий Марғилоний, ўзидан ўн икки минг шўрий мисра қолдирган...

— Марғилонда яшаб ижод этган Жаҳон отин Увайсий, йирик мутасаввуф шоир Ҳўжахон Рўжий Марғилоний, ўзидан ўн икки минг шўрий мисра қолдирган...

— Марғилонда яшаб ижод этган Жаҳон отин Увайсий, йирик мутасаввуф шоир Ҳўжахон Рўжий Марғилоний, ўзидан ўн икки минг шўрий мисра қолдирган...

Мушарраф Раҳимов

Одатда улғуларнинг газалларига мухаммас боғланарди, Фолиб Марғилоний эса Фузулийнинг "Офарин" қасидасига мухаммас боғлаганлар...

— Бугунги кунда Марғилон ойнаи жаҳони ўзининг ўн миллиондан ортиқ томошабинига эга экан...

— Марғилонда яшаб ижод этган Жаҳон отин Увайсий, йирик мутасаввуф шоир Ҳўжахон Рўжий Марғилоний, ўзидан ўн икки минг шўрий мисра қолдирган...

— Марғилонда яшаб ижод этган Жаҳон отин Увайсий, йирик мутасаввуф шоир Ҳўжахон Рўжий Марғилоний, ўзидан ўн икки минг шўрий мисра қолдирган...

— Марғилонда яшаб ижод этган Жаҳон отин Увайсий, йирик мутасаввуф шоир Ҳўжахон Рўжий Марғилоний, ўзидан ўн икки минг шўрий мисра қолдирган...

— Марғилонда яшаб ижод этган Жаҳон отин Увайсий, йирик мутасаввуф шоир Ҳўжахон Рўжий Марғилоний, ўзидан ўн икки минг шўрий мисра қолдирган...

— Марғилонда яшаб ижод этган Жаҳон отин Увайсий, йирик мутасаввуф шоир Ҳўжахон Рўжий Марғилоний, ўзидан ўн икки минг шўрий мисра қолдирган...

— Марғилонда яшаб ижод этган Жаҳон отин Увайсий, йирик мутасаввуф шоир Ҳўжахон Рўжий Марғилоний, ўзидан ўн икки минг шўрий мисра қолдирган...

— Марғилонда яшаб ижод этган Жаҳон отин Увайсий, йирик мутасаввуф шоир Ҳўжахон Рўжий Марғилоний, ўзидан ўн икки минг шўрий мисра қолдирган...

ми давлат мукофоти совриндорлари бўлишиди. Зумрад Ваҳобова ва Улмасой Нишоннова Олий Адабиёт курсини тугатиб марказий нашрларимизда ишлашмоқда...

— Бугунги кунда Марғилон ойнаи жаҳони ўзининг ўн миллиондан ортиқ томошабинига эга экан...

— Марғилонда яшаб ижод этган Жаҳон отин Увайсий, йирик мутасаввуф шоир Ҳўжахон Рўжий Марғилоний, ўзидан ўн икки минг шўрий мисра қолдирган...

— Марғилонда яшаб ижод этган Жаҳон отин Увайсий, йирик мутасаввуф шоир Ҳўжахон Рўжий Марғилоний, ўзидан ўн икки минг шўрий мисра қолдирган...

— Марғилонда яшаб ижод этган Жаҳон отин Увайсий, йирик мутасаввуф шоир Ҳўжахон Рўжий Марғилоний, ўзидан ўн икки минг шўрий мисра қолдирган...

— Марғилонда яшаб ижод этган Жаҳон отин Увайсий, йирик мутасаввуф шоир Ҳўжахон Рўжий Марғилоний, ўзидан ўн икки минг шўрий мисра қолдирган...

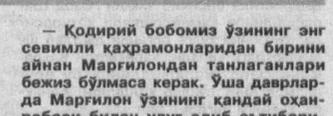
— Марғилонда яшаб ижод этган Жаҳон отин Увайсий, йирик мутасаввуф шоир Ҳўжахон Рўжий Марғилоний, ўзидан ўн икки минг шўрий мисра қолдирган...

— Марғилонда яшаб ижод этган Жаҳон отин Увайсий, йирик мутасаввуф шоир Ҳўжахон Рўжий Марғилоний, ўзидан ўн икки минг шўрий мисра қолдирган...

— Марғилонда яшаб ижод этган Жаҳон отин Увайсий, йирик мутасаввуф шоир Ҳўжахон Рўжий Марғилоний, ўзидан ўн икки минг шўрий мисра қолдирган...

— Марғилонда яшаб ижод этган Жаҳон отин Увайсий, йирик мутасаввуф шоир Ҳўжахон Рўжий Марғилоний, ўзидан ўн икки минг шўрий мисра қолдирган...

— Марғилонда яшаб ижод этган Жаҳон отин Увайсий, йирик мутасаввуф шоир Ҳўжахон Рўжий Марғилоний, ўзидан ўн икки минг шўрий мисра қолдирган...

М.Абдуллаевнинг кўрсатувлари

— Қодирий бобомиз ўзининг энг сеvimли қаҳрамонларидан бирини айтан...

Халқ кўнглидан жой олган миллий руҳ ва қадриятларимизни тарғиб этиб кел...

Водийнинг турли қишлоқларидан студияга келатган халқаро "Кўзгу", "Марғилон чинорлари" каби кўрсату...

таширига ҳам қатта умид боғлаймиз. Бу — қалам аҳлини ўз ўқувчиларига, кит...

Халқ кўнглидан жой олган миллий руҳ ва қадриятларимизни тарғиб этиб кел...

таширига ҳам қатта умид боғлаймиз. Бу — қалам аҳлини ўз ўқувчиларига, кит...

Халқ кўнглидан жой олган миллий руҳ ва қадриятларимизни тарғиб этиб кел...

Сухбатдош М.АБДУЛЛАЕВ

Театр оламига яқин кишилар Тошпўлат Турсуновни ҳозирги Санъат институти 1954 йили битирган вақтдан бери миллий театр санъати жонқурларидан бири сифатида яхши билишсади...

Бунинг сабабларидан бири шундаки, болалик фасли, худди Ака Бухор сингари, ҳаётнинг гоят мушкул сўқмоқларида кечган олим шу сўқмоқлардан жарахатланган эмас...

Тошпўлат Турсунов ўз соҳаси берган шу имкониятдан фойдаланиб, фақат мамлакатимизда пайтахтида эмас, балки вилоят театрларида саҳналаштирилган ўнлаб асарларнинг яратилиши жараёнида ҳам фаол қатнашди...

педагог сифатидаги фаолияти, аввало, институтида ўқиган ва талабаларда катта қизиқиш уйғотган маърузалари, миллий театр муаммоларига бағишланган тадқиқот...

ТЕАТР САНЪАТИ БИЛИМДОНИ

лари, китобу мақолалари билан белгиладилар. Тошпўлат Турсунов "Театр ва замон", "Карим қизик Зарипов", "Турғун Азизов" сингари монография, китоб ва рисодалар, "Ўзбек театри", "Ўзбек совет театри" (хамкорликда) каби ўқув дастури ва дарсликлар муаллифидир...

Ўзбек театр санъати узок тарихга эга эмас. Бу санъатнинг асосий асарлари яқин-яқингача асосан Тошкентдаги учта театрда — Ҳамза, Муқимий ва Навоий номлари билан аталган театрларда яратилган...

Умринингизга барака!

лёт"нинг ўзбек тилига ўйрилган икки вариантнинг тақдими эгган. Театр Уйғур раҳбарлигида ана шу икки вариантдан бирини танлаб, спектакл устида катта илҳом ва шавқ билан ишлаган...

дик, Обид Жалилов, Саъди Табибуллаев, Шукур Бурхоннов, Олим Ҳужаев, Шариф Қаюмов, Замира Ҳидоятова, Сора Эшонтураева, Лутфиҳоним Саримсоқова сингари саҳна усталарини етиштириб бердики, уларнинг ҳар бири ҳақида кўша-кўша китоблар ёзиш мумкин...

Рустам МАЪДИЕВ

Бешафқат ўлим ўзбек миллий театри ривожига муносиб ҳисса қўшиб келадиган таниқли актёр ва режиссёр, Муқимий номидаги ўзбек давлат мусиқий театрининг бош режиссёри, Ўзбекистон халқ артисти Рустам Маъдиевни орамиздан олиб кетди...

Рустам Маъдиевнинг ижоди кўпқиррали бўлиб, салкам ўттиз йил давомида кенг қўллади, сермахсул фаолият билан машғул бўлди. Шу давр мобайнида олтинчи раунд ортиқ турли характерли образлар галереясини ўзига хос маҳорат билан ижро этиб келди...

бат нидоси", "Шабнам", "Юлдузсиз осмон" ва бошқа бир қатор филмларда замондошларимиз образларини катта маҳорат билан ижро этиб, томошабинларни мамнун этди...

Рустам Маъдиевнинг режиссёрлик фаолияти санъаткорнинг янада бой истеъдодини ёрқинроқ очиб берди. Унинг "Девона", "Тақдир", "Бахтли бўл, дугонажон", "Севги нидоси", "Кудук тузибади фарёд", "Окибат", "Бу қандай бало", "Фотиима ва Зухра" ва яна ўнлаб бошқа спектакллари мусиқали театр тарихида катта ўринга эга бўлди...

Ўзбекистон Республикаси Маданият ва спорт ишлари вазирлиги

КИЕВЛИК САНЪАТКОРЛАРИНИНГ КОНЦЕРТЛАРИ

Кузни гастроллар фасли дейиш мумкин. Пойтахтимизда кетма-кет қардош ва чет эллардан келган театрлар, концерт гуруҳлари ўз санъатларини намойиш этишмоқда...

— Яна бир бор юртингизда бўлиш насиб этганидан хурсандман, — дейди Р.Макмеррин. — Ҳаммасибларим билан Самарқанд шаҳрида ҳам бўлиб, иккита концерт бердик...

га, умуман мамлакат санъати бундай муносибати ҳали бошқа ерда кўрганми йўқ. Консерватория энг замонавий асосларда қурилган. Талабаларинингизни айт-

Флора ФАХРУТДИНОВА

майсизми? Баъзиларини тинглаб кўрдим — талантингизгинаси. Ёш бўлишларига қарамай, салохиятлари ниҳоятда чуқур. Мана шундай ёшлари бор мамлакатнинг келажак порлоқ. Муҳими, улар ўз иктидорларини камолга етказишлари керак...

Ўзбекистонда янграган аjoyиб тўртта концерт дастурини ўз ичига олган бу гастрол Украина Маданият ва туризм вазирлиги ҳамкорлигида ташкил этилди.

Матназар АБДУЛҲАКИМ

ЭЛИКҚАЛВА

Боши осмон, агар-чи у ерик қалға, Минг-минг ёшда ҳар отиз, ҳар челлик қалға, Одамларин дили йўлбарс, шерлик қалға, Сертакалдуф, меҳмондўст, "кел-кел"лик қалға, Темрибилак ҳамда пўлатбеллик қалға, Эллиққалға.

Минг-минг йилдан чуқуроқдир илдизлари, Фалаклардан юксакроқдир юлдузлари, Сувлар тўла баллиқлари, қулдузлари, Меҳнат, ижод билан банд тун-қулдузлари, Қўли қадок, манглайлари терлик қалға, Эллиққалға.

Ариоларин чуқури бор, саёзи бор, Шоирларин гўзал-гўзал баёзи бор, Аёлларин қизил гулдек ҳаёси бор, Соувқ урмас, раҳмдил бир Аёзи бор, Ниғоҳлари мезинга кўп серлик қалға, Эллиққалға.

Дур жамлаган, ғаввос бўлиб қўлларига, Лочин овлар соққон олиб қўлларига, Ғовлар қўйган ғанимларининг йўлларига, Бовурушдир Дашти Қипчоқ қўлларига, Дўст билан дўст, ёнга думанфеъллик қалға, Эллиққалға.

"АВЕСТО" ДИЁРИДАГИ АНЖУМАН

йиллигига бағишланди. И.В.Савицкий номидаги Қорақалпоғистон давлат санъат музейида очилган халқаро симпозиумда мамлакатимиз археологларини билан бирга Австралия, Германия, Франция, Россия Федерацияси, АҚШ, Буюк Британия, Қозғистон, Полша, Ирландия ва бошқа мамлакатлар олимлари иштирок этдилар...

бўлиб, уни Ўзбекистон Фанлар академияси Қорақалпоғистон бўлимининг Тарих, археология ва этнография институти директори, профессор Ваҳид Ягодин бошқарди. Илмий мунозараларда ЎзФА академиги Ю.Бурияков, тарих фанлари докторлари М.Мамбетуллаев, М.Исҳоқов, М.Қидирниёзов, россия олимлари С.Болелов, А.Омелченко, Э.Зиливанская, А.Армарчук, А.Торгоев, қозғистонлик оlima Н.Турезжанова, германиялик археолог Н.Борроффа, англиялик тадқиқотчи доктор Дэвид Ричардсон ва бошқалар қатнашиб, С.П.Толстов мероси, мамлакатимизнинг олий тарихи, умуман Марказий Осиё археологияси, этнографияси бўйича қимматли фикрларни ўртага ташладилар...

ман!" деб юборибман. Сергей Павловичнинг биринчи қаноти археология, иккинчиси этнография эди. Мен устозинг тавсияси билан этнограф бўлдим. Илдиз нимагаки эришган бўлсам, жуда кўп устозларим қатори Сергей Павлович Толстовдан ҳам миннатдорман!

— Биз бугун "Авесто" ёзилган муқаддас заманда турибмиз, — дейди тарих фанлари доктори Мирсоҳиб Исҳоқов. — Фикримча, Зардушт пайгамбарининг аввал Сугд, кейин Маргиёна ва Бактрияга, Эрон ўлкасига ҳижрат йўли айнан Хоразмдан, балки мана шу Эллиққалвадан бошланган. "Авесто" инсоният яратган катта маънавий дурдоналардан бири саналади. Уни жуда катта олимлар, шу жумладан, Мэри Бойсга ўхшаган улкан алломалар таҳлил қилган. Мен уни баҳоли қудрат таржима қилганиман. Лекин "Авесто"ни биринчилардан бўлиб таҳлил ва тарғиб қилган улуғ олим Сергей Павлович Толстов бўлади. Бугунги анжуман бетакор олим меросига, хотирасига эҳтиромнинг юксак намунасидир.

Янгибой ҚУЧҚОРОВ

Ёшлар, лекин манулдан дояс бахт, Суямоққа Султон Вайдек қояси бахт, Тоғларининг Ақчақўлдек сояс бахт, Истиклолдек муборак бир гоёси бахт, Кузи жала, баҳорларини селлик қалға, Эллиққалға.

Жаннатмакон маъво бўстон, боғ у ёқда, Янги ойда тик қўллар, моҳ у ёқда, Тарқаб кетар юракка доғ у ёқда, Оғир бемор борса бўлур соғ у ёқда, Азал-абд серҳосият, эғиллик қалға, Эллиққалға.

Тераклари қасрларга қош чиқарган, Саройлар деб тоғи мармар, тош чиқарган, Қўшилари бир-бирига ош чиқарган, Турли миллат бир ёқдан бош чиқарган, Аҳил-иноқ, дўст-биродар эллиқ қалға, Эллиққалға.

ЁНИБ КЕЛДИ, ЁНИБ ЯШАДИ

Таниқли санъаткор Рустам Маъдиев ҳаёти, фаолиятини назардан ўтказар эканман, уни бекиктир улуғ адимибиз Абдулла Қаҳҳорнинг қаноти таъбирга айланиб кетган машҳур сўзларга бошқачароқ туш бериб таърифлагим келди: у театр санъатига ёниб келдию ёниб кетди.

Рустам институтида ўқиб юрган кезларидаёқ изланувчанлиги, ташаббускорлиги, билан ажралиб турарди. Кўп ўқирди, яхши кўшиқлар ижро этарди. Хамма-мун қулдира оладиган атойижон ҳазиллар устаси эди, ўзи ҳам ҳазилини жуда яхши тушунар ва беғараз қабул қиларди. Энг муҳими, унинг қалбига театр санъатига, ҳаётга бўлган оловли муҳаббат доимо ловуллаб турарди. Худди ана шу муҳаббат унинг қисқа, бироқ фермазун ҳаётини буткул чулғаб олди. Ижодий фаолиятини давомида яхши қўшиқчи (дастлабки паллада), қобилиятли актёр, моҳир драматург, уста режиссёр сифатида ўз иктидорини намойиш этди. Бундан 17 йил аввал Рустам билан бўлган ижодий суҳбатларимиз асосида ҳаётбахш ва ҳузурбахш ҳаётлар ўз исқандар бўлсам, жуда кўп устозларим қатори Сергей Павлович Толстовдан ҳам миннатдорман!

лар олами унинг ижодида маъносиз ҳамда ўзи сахнага қўйган спектаклларида ўз ифодасини топди. У сермулоҳаза, самимий инсон эди. Баҳс ва мунозараларда айрим ҳолларда хиссиёт устунлиқ қилар, шу асно ўзининг ноҳилоз фикрининг ҳам ўтказишга эришарди. Бирок, кейинчалик амалда ўша фикр ҳақиқатга номуноносиб эканлигини тушуниб етган, уфр сўрашга ҳам ўзида журъат ва куч топа оларди. Рустам муносиқани жона дилдан севар, шеърининг бекбёс илҳомини сифатида ўзи ҳам (гарчи шoirликка даъвоси бўлмаса-да) шеър ёзар, энг муҳими, саҳна санъатининг жозиб кучи билан бутун дунёни, инсониятни яхши, эзгу аъмолларга йўналтиришга ишончи қойим санъаткор эди. Ўзини ана шу юксак, улғурғор мақсад йўлида изланаётган "денгиз"нинг бир қатраси сифатида идрок этарди.

Актёр сифатидаги ижрочилиқ маҳорати ҳам бетакор бўлиб, уни бирон бир санъаткор услубига қиёс қилиш мушкул. Урнида ҳиссиётларини жоловлай билди, ёхуд авжа киритиш, вазиёт тақозоси билан кечинмалари овоз охангига сингдира олиш, образни ҳам жисман, ҳам руҳан, ҳам маънан ҳаракатда кўрсата билишининг ҳавосини тугал ўзлаштиришга эришган санъаткор эди.

Жудодик доғи оғрикларидан юрак сирқирайди. Ҳа, Рустам Маъдиев энди орамизда йўқ, фақат жисман! Рухан ва маънан у тоабд биз билан бирга. Вафотидан сўнг кечган шу тўрт кун ичиде кўз ўнгимдан Рустамнинг нузли чехраси кетмайки, қулгоним остида эса шoirнинг қўйидаги сатрлари жаранглайверди:

Рухим кетар бўшлиққа чўкиби... Аммо санъатим-чи? Кечди хўб кўркам! Ҳеч ким сенинг йўлингга жонини тикиб, Севолмаган юракдан мендек чинакам. Фарҳод ФАЙЗИЕВ

Эллиққалва тумани. Норинжон бобо мақбараси. XIV аср.

Соҳибқирон Амир Темури даврида Самарқанд шаҳри ҳар тарафдан боғу роғлар билан ўралган бўлиб, уларнинг аксарияти шойрона сўзлар билан номланган. Ана шу ўн икки боғ орасида Боғишамол ўзининг беқибёс таровати, сўлим ҳавоси билан жозибали эди.

Боғишамолда эшитган ривоятлардан бирида, Боғишамолда Амир Темурининг катта ҳовузи бўлган, ҳовузнинг туби ва атрофлари бебаҳо майолик бўлаклари билан безатилган ҳақида айтилади.

Мен анчадан буюн "Боғишамолнинг афсона ва ривоятлари" китобини эътиборимда тутишимда, ота-оналарим, болаларим, ёшликда кўрган-эшитганларим ҳақида ёзмоқчиман.

оиламиз учун шафқатсизлик тимсоли эди. Октябр тўнариши арафасида болаларимдан бири — врач, 1897 йили Санкт-Петербургдаги ҳарбий-хирурлик академиясини тугатган Абдурахмон Алиевич Фарходий ана шу бинони куриб, бепул шифохона очган.

1927 йили Абдурахмон ва унинг укаси Абдурахим Фарходийнинг сўроққа чақирилиши, совет ҳукуматига қарши фитна уюштиришда айбландилар.

Раим ФАРХОДИЙ:

БОҒИШАМОЛДА ЎСГАН БОЛАМАН ҲАМОН...

монни қўйиб юбордилар. Лекин 1937 йилги қатагон вақтида бошқа айб топпмай, "халқ душмани" сифатида отиб ташландилар...

Шундай қилиб 1949 йилнинг 16 августидан... Ҳали мактаб очилишига икки ҳафта бор эди. Боғишамолнинг тор ва чағи кўчаси ҳамон ёдимда.

Аазизам, агар ўғил тўғилса, яхши одам қилиб тарбиялашга ҳаракат қил. (27 апрел, 1942 йил).

1943 йил кузда фронтдан менга — бир ярим ёш болага Б.Житковнинг "Мен нималарни кўрдим" китобини олиб келганди.

1943 йил кузда фронтдан менга — бир ярим ёш болага Б.Житковнинг "Мен нималарни кўрдим" китобини олиб келганди.

ларига менга билимга интилишни, ҳамма нарсасига ижодий ёндашишни ўргатди. Кўпинча боғдаги ёғоч сўрида ухлаб қолардим.

Умуман, болалигимдан биламанки, самарқандликлар боғ-роғ яратишга жуда ўста. Отамнинг ўзи ҳам яхшигина боғдон бўлиб, олма ва ноқларнинг янги навларини яратарди.

18 октябр — Самарқанд шаҳри куну

шамолдаги кўплаб боғлар, жумладан бизнинг боғ ҳам кесиб ташланганидан юрагим ачишади.

Самарқанд — дунёнинг абадий гўзаллиги, халқимизнинг, бутун инсониятнинг буюк мулки.

Юртимдан қанча узоклашсам, чет элларда Ўзбекистоннинг маданият мероси шу қадар улғуворлик касб этиши, қадрлинишининг гувоҳи бўламан.

ёшлигимга, Боғишамолга қайтаман. Яна ўша, болалигимдан унутилмас бўлиб қолган кунни, улғу Самарқанд тарихининг миллиондан бир кунини эслашаман.

Бугун мустақиллигимизнинг 16 йиллиги тантаналари биз учун икки баробар қувончли. Юртимиз бўйлаб Самарқанднинг 2750 йиллик тўйи нишонланди.

Дунё — кенг...

НЬЮ-ЙОРКДА ҲАЙИТ ТАРАДДУДИ

Мусулмонларнинг муқаддас байрами — Рамазон ҳайити арафасида ва ундан сўнг давом этидиган уч кунлик айёмда Нью-Йорк шаҳрининг энг улкан биноси "Эмпайр стейт билдинг"да яшил рангдаги чироқлар порлайдиган бўлди, дея хабар беради France Presse ахборот агентлиги.

Шаҳар ҳокимияти тарқатган маълумотларга кўра, боғ осмонлар бинога ўрнатилган беэзолик чироқлар бугун кечқурун ёқилади.

Мансурхон ТОИРОВ

АЛАФ ҲАМ ГУЛ...

Ҳикматга мойил фикрлар

Яхши китоб — беғараз устоз. Уқиган китобингдан бир жумла бўлса ҳам ёзиб қўй. Заҳар ҳам, ғазаб ҳам ўз ўрнида керак.

Дўст ҳам, душман ҳам борлигига ишонинг. Муҳаббатни ҳисобга олмасан, сўздан кучли нарсан юй.

Олам яратилганда олти кундан бири Меҳрни яратишга кетган, деб ўйлайман. Келинлик либоси бўлмаса, қандай кўч қизларни бегона оstonага етаклаб кирган бўлур эди?

ДўСТЛИК ЧЕГАРА БИЛМАЙДИ

Боши биринчи бетда. Авваламбор шуни айтиш керакики, театрининг бадий раҳбари Е.Обаев жамоанинг гастрол репертуарини пухта ўйлаган.

ла ижрочилик ва сахна маданиятининг юксаклиги, образлар талқинининг нозик психологик ҳолатларга бойлиги, режиссёрнинг чўчимасдан, дадил беш пардали драмани икки соатга сиғдириб, асарнинг ўқ томири ҳисобланган Маттиас Клаузен — Инкен Петерс линиясини катта маҳорат ва изланувчанлик билан асосий планга олиб чиққанлиги диққатга сазовордир.

ИҚТИДОРЛИК ТАҚДИРЛАНДИ

Пойтахтимиздаги "Туркистон" саройида "Ўзбекистон маданияти ва санъати форуми" ҳамда "Меҳр нури" жамғармалари томонидан таъсис этилган "Иқтидорли талабалар учун стипендиялар" дастури

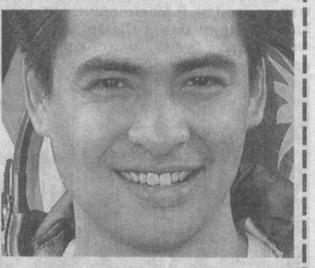
— Бир минг икки юзга яқин номзодлар орасидан фақат 100 кишини танлаб олиш осон эмас. Ариза берганлар орасида мамлакатимизнинг барча ҳудудларидан номзодлар бор эди.

нинг ҳам қувончи чексиз эди. Жумладан, консерватория ректори Дилора Муродова Элеонора Катлибулатова ва Азиз Шокосимов каби талабаларнинг ютуғидан фахрланиб, қувониб сўзлади.

Ташаббой БАЯНДИЕВ

МАЛАЙЗИЯЛИК ИЛК КОСМОНАВТ

Шайх Мушаффар Шукур коинотни тадқиқ этишга отланган малайзиялик илк космонавт бўлди, дея хабар тарқатади AFP ахборот агентлиги. Самога Рамазон ойи охириг кунларида парвоз этган Мушаффар Шукур айни дамда ўзини бутун ислом дунёси олдида масъул ҳис қилаётган экан: "Коинотда Аллоҳга ҳам рухан, ҳам жисман яқинлашишга умид қиламан. Ерга қайтмас ўша лаҳзаларда туйган ҳисларимни барча мусулмонларга гапириб бераман".

МУАССИСЛАР: ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАДАНИЯТ ВА СПОРТ ИШЛАРИ ВАЗИРЛИГИ, ЎЗБЕКИСТОН ЁЗУВИЧЛАР УЮШМАСИ

O'zbekiston adabiyoti va san'ati. Манзилми: Тошкент — 700083, Матбуотчилар кўчаси, 32. Кабулхона — 133-52-91. Котибият — 136-56-50.

Бош муҳаррир Аҳмаджон МЕЛИБОЕВ. «Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмаҳонаси.

ЖУМА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ. СОТУВДА НАРХИ ЭРКИН. Газета Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 058-рақам билан рўйхатга олинган.

ЖУМА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ. СОТУВДА НАРХИ ЭРКИН.